

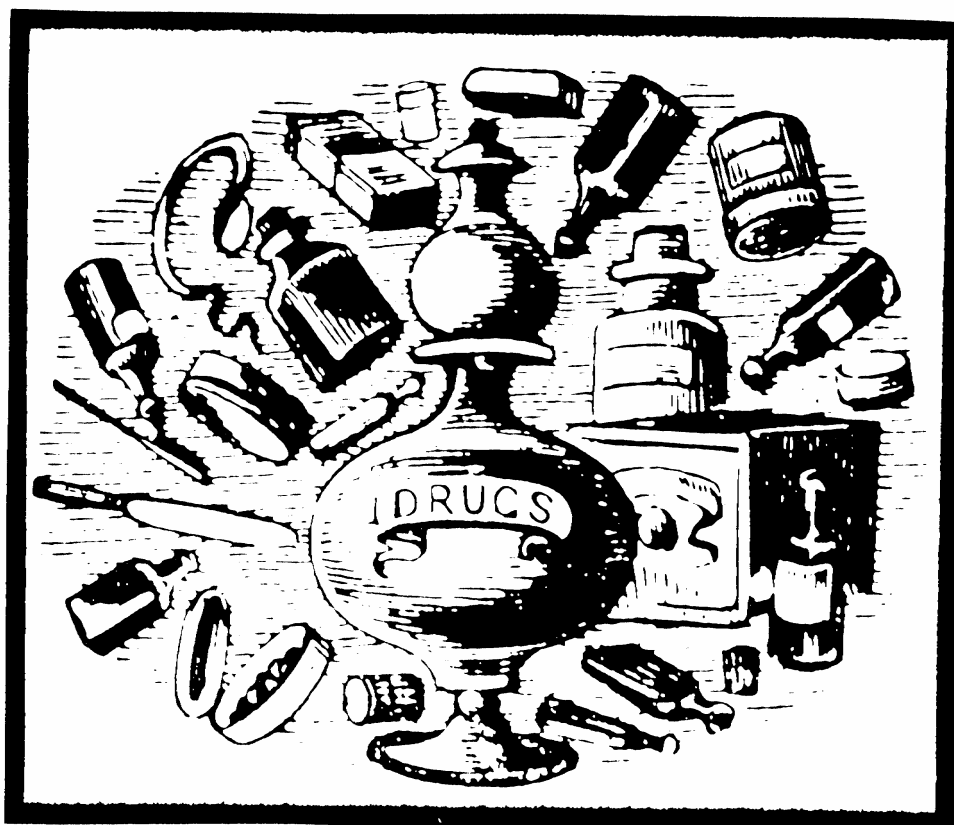
دکتر داروساز، رکن اصلی داروخانه

تجویزی متخصص گوش و حلق و بینی برای پسر پنج ساله‌ام را به همان داروخانه بردم. در حالیکه تعطیلات سال نو به پایان رسیده و اینکه زمان مراجعه اینجانب به داروخانه حدود ۵ بعد از ظهر بود، اما اینبار نیز نشانه‌ای از سرپرستی و نظارت دکتر داروساز بر داروخانه مشاهده نمیشد. بهر حال نسخه تجویزی را یکی از دستیاران داروخانه تمام و کمال پیچیده و به بنده تحویل داد و با کمال تعجب، حق فنی مربوطه را نیز در نظر گرفت. تا جائیکه اطلاع داشتم از مدتی پیش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبلغی را (البته به حق) تحت

اوایل تعطیلات نوروزی است. بر حسب نیاز به داروخانه محل مراجعه کردم تا داروی مورد نیاز خود را پس از مشورت با مسئول داروخانه تهیه نمایم. دارو تهیه گردید، ولی بعلت عدم حضور مسئول فنی مشورت لازم صورت نگرفت. چند روز بعد مجدداً گذرم به داروخانه مذکور افتاد. حساس و مشتاق برای دیدن آقای دکتر به هر سو می‌نگریستم سرانجام با کمال ناامیدی از یکی از دستیاران سرانگ ایشان را گرفتم و جواب شنیدم که فعلاً ایشان تشریف ندارند. دیگر بار روز ۱۷ فروردین نسخه

داده بود. و این در حالی بود که ایندو دارو از نظر اسمی و شکلی شباهت زیادی با هم ندارند، شاید هم اریترومايسين من با تئوفیلين بیماری دیگر عوض شده بود. خوب حالا چه باید میکردم؟ بی‌درنگ به داروخانه بازگشته و از متصدی مربوطه خواستم که نسخه را کنترل نمایند.

عنوان حق ارائه خدمات تخصصی (حق فنی) جهت راهنمایی بیمار و با توجه به حضور دکتر داروساز در داروخانه در نظر گرفته بود، حال آنکه تصور میکنم در غیاب دکتر داروساز در داروخانه، حق فنی به ناحق از من دریافت شد. بهر حال وقتی به منزل بازگشته و خواستم اولین

آقایی که نسخه را پیچیده بود در کمال خونسردی و آرامش دو شیشه تئوفیلین را با دوشیشه اریترومايسين تعویض نمود، تنها کلام ایشان این بود که: «۲۰ تومن دیگر پردازید». به نظر میرسد که این اشتباه آنقدر پیش پا

دوز آنتی‌بیوتیک تجویز شده (اریترومايسين) را به پسرمدهم در کیسه داروها اثری از اریترومايسين نیافتم و در عوض دوشیشه تئوفیلین را که در نسخه نبود مشاهده کردم. تئوفیلین بجای اریترومايسين!! بعـله!! داروخانه سهواً بجای اریترومايسين، تئوفیلین

جانبی تئوفیلین ظاهر میگردید. آیا این حادثه‌ای منحصر به فرد بوده است؟ یا برعکس حادثه‌ای کثیرالوقوع که قربانیان آن بیماران بی‌گناهند. آیا در صورت حضور و نظارت

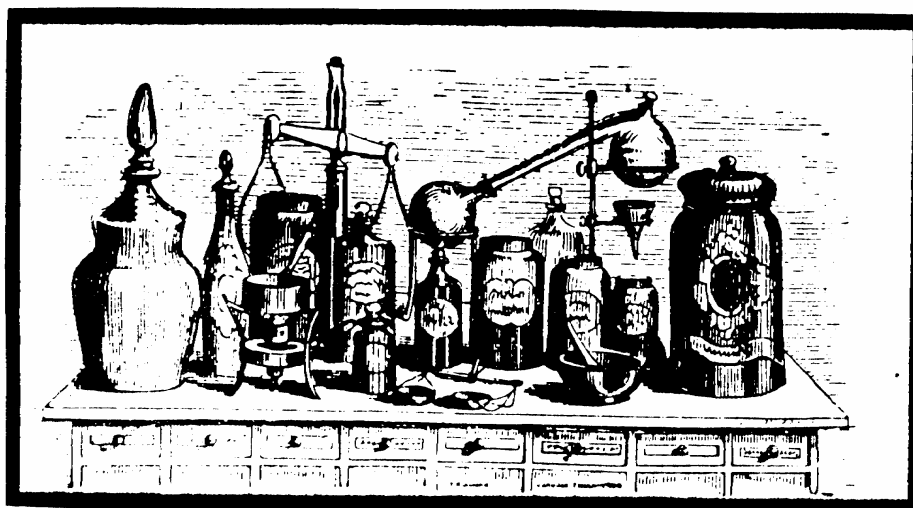
مسئول فنی داروخانه این اتفاق رخ میداد؟ قطعاً خیر و به همین دلیل است که طبق مقررات، قبل از تحویل دارو به بیمار، دکتر داروساز باید دقیقاً نام داروها، نوع فرآورده و مقدار مصرف

افتاده و کم اهمیت بود که جناب دستیار حتی زحمت معذرت‌خواهی مختصر و یا شرمندگی را نیز به خود نداد، شاید هم خدای نکرده علتش این بود که این امر نه واقعه‌ای نادر که حادثه‌ای روزمره، به شمار می‌آمد.

البته اشکال کار یا حرف بنده در این نیست، بلکه به عواقب ناشی از بروز این بی‌توجهی و عدم رعایت قانون از طرف مسئول فنی می‌اندیشم. اگر بر فرض بیماری مبتلا به آسم، اریترومایسین را به جای تئوفیلین برده باشد و متوجه این تغییر نگردد، یا فرض را بر این بگذارد که این حتماً مشابه آن داروی همیشگی است، خوب این بنده خدا که حتماً دچار مشکل خواهد شد و چه بسا که این مشکل در نیمه شب و در موقعی که به هیچ جا دسترسی ندارد رخ دهد. اما آنچه احتمال بروزش بیشتر بود مصرف تئوفیلین بجای اریترومایسین برای کودک ۵ ساله بود. احتمالاً عفونت موجود و خیم‌تر و از طرف دیگر مصرف بی‌مورد تئوفیلین با آنهمه عوارض جانبی و حتی سمی مزید بر علت می‌گردید و جان او را نیز به خطر می‌انداخت. حالاً از سر خوش اقبالی بنده قدری با شکل و شمایل داروها و اثرات آنها آشنایی داشته و بعد از کنترل نسخه بلافاصله متوجه این اشتباه گردیدم. اگر این اتفاق برای یک فرد معمولی رخ می‌داد که نمیدانست باید اریترومایسین بگیرد و یا اینکه نیازی به تئوفیلین ندارد؛ این مسئله ظاهراً بدون حادثه سپری میشد، ولی نتیجه آن در طی ۲۴ ساعت بعدی از طرفی به صورت بروز حمله آسمی و از طرف دیگر به صورت عوارض

به وظیفه خود عمل نمی‌نمایند و مقررات را رعایت نمی‌کنند، بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است که به طور جدی با این مسئله برخورد کرده و در صورت فعال

آنرا کنترل نماید حتی بیش از آن باید علت مصرف دارو و همینطور مصرف همزمان داروهای دیگر را از بیمار جو یا شده و پس از حصول اطمینان از این موارد و عدم وجود

بودن داروخانه‌ای بدون حضور دکتر داروساز در هر ساعت از شبانه‌روز، اقدام به پیگیری قانونی مسئول مربوطه نماید، در غیر این صورت حق مردم نادیده گرفته شده است. اصولاً داروخانه بدون حضور و نظارت دکتر داروساز، داروخانه نیست و نباستی اقدام به ارائه دارو به بیمار نماید. این واحد دارو درمانی بایستی همیشه زیر نظر دکتر داروساز فعالیت نماید و تحویل هر گونه دارو به بیمار مستقیماً توسط وی و با ارائه راهنماییهای لازم و بدون واسطه انجام بگیرد. از طرف دیگر برخورد جدی با متخلفین، تضمین کننده حسن اجراء این قانون نه تنها در داروخانه بلکه در کلیه واحدهای بهداشتی - درمانی خواهد بود.

تداخلات دارویی یا منع مصرف هر يك از داروهای موجود در نسخه توسط بیمار مربوطه، باید بیمار یا والدین او را برای مصرف صحیح دارو راهنمایی نماید. پس چرا معدودی از مسئولین فنی اجازه پیچیدن نسخه در غیاب خود را به دستیاران و سایر افراد شاغل در داروخانه می‌دهند؟ آیا جز این است که دکتر داروساز چند سال تحصیلات عالی دانشگاهی را در زمینه علوم دارویی سپری نموده تا بتواند از عهده این مسئولیت خطیر بر آید؟ و آیا اکثر ترکیبات شیمیائی که به نام دارو در داروخانه وجود دارند در صورت عدم مصرف صحیح نمی‌توانند مهلك باشند؟ پس حال که این عده قلیل که میدانیم حسابشان از اکثریت متعهد این حرفه جداست،